

(Pàgina 6)

Moià commemora els 70 anys de la descoberta del passat prehistòric de les coves del Toll

Francesc Rovira Luitz va accedir per primer cop a la galeria on va trobar una gerra del neolític l'any 1952

XAVIER RIUS SANT

Homenatge a Enric Oliveras per la seva dedicació al jaciment

Enric Oliveras, regidor de Cultura de Moià en dos períodes diferents, va ser homenatjat aquest dissabte per la seva dedicació a les coves del Toll. Vinculat al Museu de Moià des dels seus inicis,

Oliveras va dedicar-se més i més a les coves del Toll i al seu entorn a partir del moment en què es va jubilar. En l'acte va rebre una reproducció de la carta que van deixar a la cova les dues prime-

res persones que hi van accedir, Francesc Rovira Luitz i la seva mare, Sofia Luitz, el 18 de juliol de l'any 1952. "Ho he fet amb gust i ganes", assegurava l'homenatjat.

(Pàgines 4 i 5)

Entrevista a Eduard Sànchez, alcalde de Calders

(Pàgina 7)

La investigadora Núria Malats, de Castellterçol, lidera un equip especialitzat en càncer de pàncrees

(Pàgines 2 i 3) Una cisterna portant aigua a Granera

AJUNTAMENT DE GRANERA

Alerta per la manca d'aigua

Nou dels deu municipis del Moianès s'abasteixen de pous, rieres o dipòsits. Això fa que es depengui de la pluja. El Consell Comarcal del Moianès, amb el suport de la Diputació, ha impulsat un estudi per valorar la possibilitat de connectar-se a una xarxa d'aigua supramunicipal per solucionar els problemes d'abastiment.

(Pàgina 10)

Moià espera obrir la primera planta de l'aparcament de la plaça del CAP aquest mes d'agost

(Pàgina 12)

L'artista Núria Clotet, protagonista de la secció 'Amb ulls de dona'

El Consell Comarcal del Moianès, amb el suport de la Diputació de Barcelona, ha impulsat un estudi que planteja l'adhesió de les po-

blacions a una xarxa d'aigua supramunicipal per solucionar els problemes d'abastament d'aigua i garantir-ne el subministrament.

La sequera colpeja el Moianès, que no compta amb prou recursos

9 dels 10 municipis de la comarca depenen de la pluja per abastir-se

Moià

Queralt Campàs

El Moianès és una de les comarques de Catalunya on hi ha més municipis que depenen de la pluja pel subministrament d'aigua: la majoria s'abasteixen de pous, rieres o dipòsits. Concretament, 9 dels 10 municipis de la comarca depenen dels cabals de pous i rius, i Calders és l'única població que està connectada a la xarxa general. Els últims anys, a causa del context global de sequera i canvi climàtic, la problemàtica de l'abastament cada vegada és més propera i real.

Davant d'aquesta situació, des del Consell Comarcal del Moianès, amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona, s'ha encarregat una diagnosi sobre l'abastament i sanejament d'aigua comarcal, per conèixer a fons la situació actual i detectar possibles mesures per assegurar el correcte subministrament a la població.

De fet, aquest estudi ja es va preveure cap a finals de l'any 2019 perquè els últims anys s'havia anat percebent la "disminució de recursos hídrics disponibles". "Aquesta anàlisi era crucial perquè coneixíem la problemàtica que patien alguns municipis

de manera recurrent, sobretot en època estival", detallava Sonsoles Letang, consellera comarcal de l'àrea de Territori, Urbanisme i Canvi Climàtic. "Seguim el model del País Basc i Navarra, que plantegen buscar sinergies entre municipis amb l'ajut d'ens supramunicipals".

Les infraestructures actuals no satisfan les necessitats

Hi ha dues problemàtiques: presència de nitrats i manca d'aigua

L'objectiu final és trobar possibles estratègies per solucionar aquesta problemàtica que va en augment i, tot i que aquesta diagnosi encara no està tancada, ja s'apunten alguns resultats.

La principal de les conclusions és l'obsolescència dels sistemes actuals d'abastament d'aigua. "Després d'analitzar les dades, pel que

fa a abastament d'aigua els escenaris a curt, mitjà i llarg termini, sobretot en el context de canvi climàtic, deixen entreveure que les infraestructures que utilitzen actualment, a nivell individual cada població, no satisfaran les necessitats de la ciutadania ni la indústria en un futur", detallava la consellera. Per tant, la intenció inicial de buscar fórmules que els permetessin resoldre els problemes creixents d'abastament amb els recursos propis dels deu municipis, sembla que no serà possible.

Segons les conclusions de l'estudi, hi ha dues problemàtiques diferenciades: manca d'aigua i alta concentració de nitrats. Els municipis de la zona nord, Santa Maria d'Oló, Moià, l'Estany, Collsuspina i Calders disposen d'aigua suficient, però contaminada per nitrats. I els municipis de la zona sud, Monistrol de Calders, Granera, Castellterçol, Castellcir i Sant Quirze Safaja presenten un risc elevat de patir problemes d'abastament d'aigua. "A la zona nord hi ha suficient aigua, volum i cabal per satisfer les necessitats actuals i futures, però supera el lílindar màxim admès de nitrats, regulat per normativa. En definitiva acabem tenint el mateix problema a les dues

AJUNTAMENT DE GRANERA

Sense aigua des de l'hivern

Granera

Una de les poblacions on s'accentua més la problemàtica és Granera, tot i que fa mesos que la majoria de pobles del Moianès també tenen els pous a nivells molt baixos d'aigua o secs. "Fins ara pujàvem els dipòsits des de Moià, però també tenen problemes d'aigua i per això ara l'agafem de Monistrol de Calders, però ens queda més lluny i no hi podem anar tan sovint", deia l'alcalde Pere Genescà. A Granera cada estiu han de recórrer a aquest sistema perquè la població es duplica i és quan menys aigua disponible hi ha, però aquest any ha sigut molt excepcional perquè han hagut de recórrer a les cisternes des de l'hivern. El problema s'accentua també perquè dels dos pous que fins fa tres o quatre anys els subministraven aigua sense problemes, ara l'aquífer del principal s'ha assecat i ja no n'hi ha. Des de Granera esperen que gràcies a aquest estudi impulsat des del Consell Comarcal es pugui millorar la seva situació.

bandes de la comarca perquè per reduir els índexs de nitrats necessitem subministrament d'aigua no contaminada per diluir-la i que sigui apte per al consum humà", afirma Letang.

L'estratègia que es preveu més factible per resoldre la

situació passa per connectar la comarca a una xarxa d'abastament supramunicipal. "Tenint en compte les previsions climàtiques de sequeres més intenses, sembla que seria necessari disposar del que es coneix tècnicament com una xarxa

39è Festival Internacional de Música FRANCESC VIÑAS

Moià 2022

Informació i reserves: 639 64 04 34
www.joventutsmusicals.cat/moia

Preus: 20 €, socis 15 €, descomptes 2x1 als comerços de l'ABIC

Dissabte 23 de juliol · 20h · Auditori St. Josep
TEMPUS TRIO - artistes residents
 Dissabte 30 de juliol · 20h · Les Faixes
ETHNO Catalonia - Músiques del món
 Diumenge 31 de juliol · 11.30 i 17h · Auditori St. Josep
Concerts finals del CAMPUS MUSICAL
 Dissabte 6 d'agost · 20h · Auditori St Josep
VALSOS AMOROSOS DE BRAHMS
 Diumenge 14 d'agost · 20h · Les Faixes
AIMS - Septimino de Beethoven
 Dimecres 17 d'agost · 21h · Auditori St. Josep
 Guanyadora del Concurs Viñas
LAURA BRASÓ, soprano · BERTA BRULL, piano

AJUNTAMENT DE CALDERS

L'única població connectada a la xarxa Calders

Actualment, Calders és l'únic municipi de la comarca que ja està connectat a una xarxa d'abastament en alta, concretament la del Bages-Llobregat, a través d'Aigües de Manresa. Aquest sistema consta d'una captació d'aigua a la Sèquia de Manresa, una planta potabilitzadora a Sallent i diversos dipòsits, estacions de bombament i canonades. Històricament, la població havia comptat amb problemes d'abastament per l'orografia del terreny, situat en una carena rocosa, que dificultava l'accés a aquest servei. La fotografia és del primer dipòsit que va tenir Calders, el 1917, quan el pintor Joan Cuyàs, que va invertir el seu patrimoni per construir aquesta infraestructura, va aconseguir proveir d'aigua corrent la població per primera vegada a la història. Fins llavors calia baixar al riu o recollir aigua de la pluja per abastir-se. El projecte va quedar parat fins l'any 1934, quan es van recuperar les instal·lacions.

d'abastament d'aigua en alta, que relligui els diferents municipis de la comarca". La connexió a una xarxa d'aquest tipus els permetria, d'una banda, poder afrontar la necessitat de reduir les concentracions de nitrats i, d'altra banda, al Moianès

Sud, els permetria poder aportar aigua en els períodes secs, en els quals els cabals provinents de les infraestructures d'abastament pròpies dels municipis, no siguin suficients. A Granera, per exemple, no haurien de fer arribar l'aigua al poble

transportada en cisternes. "De moment hem detectat la problemàtica. Fins ara cada municipi es buscava la vida i ho intentava solucionar com podia. Ara tenim una radiografia de tota la comarca redactada per una consultoria especialista que ha valorat totes les solucions possibles".

Des del Consell Comarcal són conscients que per tal d'aconseguir la infraestructura necessària per connectar els municipis del Moianès en xarxes en alta que siguin properes a la comarca, com poden ser les d'Osona, el Bages o el Vallès Oriental, necessitaran el suport d'altres institucions. "Requereix una obra civil de gran envergadura que els municipis no poden abordar". En aquest sentit, un dels primers passos que ha fet l'ens comarcal és presentar al·legacions al Pla de Gestió d'Abastament 2022-2027, que va publicar recentment l'Agència Catalana de l'Aigua. "En aquest pla no hi figurava la possibilitat d'execució d'una xarxa d'abastament en alta al Moianès. A les al·legacions justifiquem tècnicament per què en el nostre cas aquesta estratègia seria necessària. Potser no es podria connectar tota la comarca en altres xarxes, però seria idoni incloure algun tram dels municipis més sensibles. En molts municipis la sequera està en punts crítics". Des del Consell Comarcal demanen la connexió a xarxes d'abastament en alta properes a la comarca o bé l'execució d'infraestructures supramunicipals noves, "el que ells considerin més idoni, perquè tenen una visió més global i saben en quines seria possible connectar-nos", apuntava Letang.

L'ACA està estudiant les al·legacions. Alhora apunten possibles solucions com les línies d'ajuts, que convoquen cada any, destinades a millorar l'abastament en alta dels municipis. "Entre 2016 i 2022 s'han destinat fins a 80 mil

euros a través de cinc convocatòries", apunten fonts de l'ACA.

De moment, aprofitant una reunió d'un consell d'alcaldies on van assistir representants de l'ACA, des del Consell Comarcal els van exposar la problemàtica de la zona. "Ens ho van agrair molt perquè la casuística de l'aigua és molt diversa i el territori és

La solució passa per connectar els municipis en xarxes en alta properes

L'ACA té un paper clau en l'execució de la xarxa supramunicipal

Una millora de la gestió forestal incrementaria els recursos hídrics un 30%

tan gran que els costa abraçar-ho tot". Properament, les dues parts mantindran una reunió formal per estudiar si és possible encabir inversions al territori en aquest anunci d'actuacions de l'ACA que es preveu fins al 2027.

Paral·lelament a aquestes accions, Granera i Monistrol de Calders han sigut objecte d'un estudi per determinar quina afectació manté, gairebé vint anys després, l'incendi que tots dos municipis van patir l'agost del 2003 pel que fa a diferents aspectes associats a la pèrdua de massa forestal. El que s'analitza és el que tècnicament es denomina "serveis ecosistèmics", que fa referència a quins

beneficis aporta l'entorn natural en matèria, per exemple, de recursos d'aigua, de biodiversitat o de fixació del CO2, entre molt altres paràmetres.

L'estudi, que també compta amb el suport de la Diputació amb el lideratge de Joan Rovira, ha anat a càrrec del Centre Tecnològic i Forestal de Catalunya i la Universitat de Lleida.

"Ara ja està acabat i, en el mateix anàlisi, els experts ens han proposat mesures correctores. S'hauran d'afegir una sèrie de pràctiques ecohidrològiques a la gestió forestal". Aquest fet planteja la necessitat d'una gestió continuada dels boscos en una comarca on el 80% del territori és zona boscosa. El següent pas que donaran, segons la consellera, és comunicar-ho a tots els propietaris forestals de la comarca i altres entitats. D'aquesta manera, el Consell Comarcal també està treballant per fer canvis en la gestió dels boscos de la comarca per tal que retenguin més aigua que ara. Calculen que amb aquesta fórmula es podrien incrementar els recursos hídrics de la zona entre un 20 i un 30%.

Un altre dels indicadors de la manca d'aigua a la comarca l'han posat en relleu des del grup ecologista El Fanal. A finals del mes de març van presentar els resultats d'un estudi que han fet sobre les fonts del Moianès, que demostra que algunes s'estan asseccant i que algunes contenen nitrats. Des del grup han pogut inventariar 48 fonts. Jordi Espuny, geòleg membre del Fanal, explicava que ara busquen "la complicitat de més veïns dels pobles del Moianès per poder catalogar totes les fonts". També destaquen que cal estar alerta a l'evolució a la manca de cabal i fer tasques de prevenció perquè no apareguin nitrats a més fonts. Tot i això, la situació no és preocupant com passa a zones veïnes com el Lluçanès i Osona.

**MUNTATGES
INDUSTRIALS**
SEMPRE AL VOSTRE COSTAT

SOLDADURA | MECANITZACIÓ
PROCESSOS INDUSTRIALS

Eduard Sànchez Campoy (1958) és alcalde de Calders, una població de 1.100 habitants. Resideix a Calders des de l'any 1978 approxi-

madament. Llicenciat en Història i arqueòleg de professió, és el seu tercer mandat. El seu primer govern va ser el 1999 amb el PSC.

“Adquirirem la fàbrica per convertir-la en la porta del Moianès”

Entrevista a Eduard Sànchez (Tot per Calders), alcalde de Calders

Calders

Queralt Campàs

Quina ha estat la seva trajectòria professional?

Soc arqueòleg i en acabar la carrera vaig començar a fer intervencions per la Generalitat. En aquella època, per les lleis de protecció de patrimoni, va néixer la figura de l'arqueòleg professional i vaig ser dels primers a dedicar-s'hi. També vaig crear una empresa d'arqueologia i patrimoni que va arribar a tenir 50 treballadors fixos, però amb la crisi del 2008 vam haver d'anar reduint fins que vam tancar l'any 2012. Ara, com que aquest món s'ha recuperat, compagino l'alcaldia amb la professió i treballa en una empresa d'uns exarqueòlegs meus: arqueolegs.cat.

El va marcar formar part de grups d'escoltes durant la joventut?

En vaig formar part dels 8 als 25 anys. Vaig refundar un parell d'agrupaments i sí, l'escoltisme forma part de la meua personalitat.

La seva primera feina va ser amb 15 anys treballant a la impremta d'un capellà, fins als 25 anys.

Durant el dia fèiem feina per a associacions de veïns, parròquies, bisbats, el seminari... i als vespres fèiem propaganda clandestina per a tota mena de partits polítics.

Podríem dir que aquí va tenir els seus primers contactes amb la política?

Sí. Tot i que l'escoltisme d'aquella època també et polititzava. Era dels únics llocs on tenies contacte amb el català o una mínima consciència nacional. A la impremta també vaig conèixer tota mena de gent que després han estat persones importants.

Què el va portar a Calders?

La feina. En aquell moment no hi havia gaires arqueòlegs que exercissin fora de Barcelona i jo feia anys que tenia una masoveria llogada a les Masies de Roda. Em

vaig començar a moure per allà, vaig conèixer gent de la zona i, a més, vaig fer les pràctiques a Osona. Després em va sortir una feina per la Generalitat al Bages, a Castellgalí, i d'una feina en surt una altra. Tenia els meus pares a Barcelona, que

“La meua trajectòria professional és el que em va portar a Calders”

“El fet de tenir fibra òptica i estar ben comunicats és el que atrau la gent”

“Amb la creació de la comarca ni hi hem guanyat ni hi hem perdut, estem igual”

eren molt grans, i buscava un lloc per viure que estigués a prop de tot arreu. En aquella època encara s'estava fent l'autopista de Terrassa a Manresa i se sabia que es faria l'Eix Transversal. El fet de ser un poble ben comunicat en vehicle va ser el que em va portar aquí.

D'on van sorgir les ganes de presentar-se? Veia que les coses no es gestionaven bé?

No. El primer cop que vaig estar d'alcalde ara farà 20 anys va ser perquè participava del poble i, al preparar-se les eleccions del 1999, en una reunió de la gent que estava a l'entorn de l'Ajuntament d'aquella època, jo vaig dir que estava disposat a anar de cap de llista i com que no hi havia cap més interes-

sat, m'hi vaig presentar. En aquell moment feia 10 anys que era a Calders. Després va sortir gent que rondinava perquè em veien com un nouvingut i aquesta sensació ha continuat fins a dia d'avui. El meu interès per la política ve de jove, quan havia sigut militant del PSC, fins que va quedar més supe-diat amb el PSOE i no vaig estar a cap més partit polític fins a l'any 2005, quan vaig entrar a Convergència.

Alcalde de Calders durant la legislatura 1999-2003 amb el PSC i des del 2015 a ara amb Convergència. Com va trobar l'Ajuntament 12 anys després?

L'any 2008 vaig estar quatre anys a l'oposició, anant de segon. I al següent mandat, el 2011, em vaig presentar de cap de llista, quedant a 50 vots de l'altre candidat, Lluís Cerarols. Però quan aquest va entrar al consistori es va trobar una situació complicada i inestable i em va demanar un govern d'unitat. L'any 2015 em vaig presentar amb CiU amb el suport de Cerarols. Ara no vaig amb cap partit. Abans de les últimes eleccions autonòmiques vaig parlar amb David Bonvehí, del PDeCAT, per dir-li que considerava que la disputa amb Junts s'hauria d'haver superat i que si no es posaven d'acord jo també em despenjaria.

Apunta a una qüestió de deute. Com estava l'Ajuntament la legislatura del 1999 al 2003 i com el va trobar al cap de 20 anys?

El 1999 jo vaig trobar l'Ajuntament molt bé i el vaig deixar amb un 32-36% d'endeutament, que era correcte. Va ser al cap de vuit anys quan l'alcalde que va entrar abans que jo tornés es va trobar un endeutament del 86%, tot i que la realitat era del 130%, i això és el que va motivar el govern d'unitat.

Ara com està?

Bé. L'alcalde anterior a mi ho va sanejar molt, el va deixar a un 65%, i ara estem en un 29%.

Eduard Sànchez, de 63 anys, és l'alcalde de Calders i a les últimes eleccions es va presentar amb To

Els dos últims mandats governa amb majoria absoluta. Com són les relacions amb l'oposició?

Pel meu gust podrien ser molt millors. La relació no és dolenta, però a mi m'agradaria que hi hagués més col·laboració.

El primer cop que va ser alcalde, del 1999 al 2003, es va inaugurar el carrer de les Monges. Què va suposar per al poble?

La parròquia està documentada del segle X i fins al segle XVI va ser un poble disseminat. A partir del 1500 va créixer molt en forma de barriada de cases a banda i banda del camí ral que anava de Manresa a Vic, en una carena. Un camí d'origen romà, de l'any 889. Calders tenia una entrada per la banda de Mojà i una altra per la banda d'Artés. Arribar al centre del poble era difícil si es trobaven dos cotxes de cara, perquè l'amplada no era suficient i el carrer de les Monges era una tercera via que s'obria des de la cruïlla de carreteres Manresa - Vic - Artés - Monistrol. Et permet arribar al mig sense dificultats perquè és un carrer prou ample perquè passin dos vehicles.

Des de llavors ha canviat urbanísticament la fisonomia del poble?

No excessivament. Aquesta obra va ser important urbanísticament i per al dia a dia dels ciutadans. El poble ha anat millorant estèticament i també tenim un nucli, La

Guàrdia (12 quilòmetres de vorera i 6 de carrers), que va començar com a zona de segones residències, però que ara ha crescut molt, i hi viu més gent que al poble. És una urbanització que està força bé tot i que té molts déficits, com totes les que es van fer als anys 60. Per això és on invertim més diners en cada mandat, tot i que no es nota. Els de La Guàrdia sempre es queixen que no estem prou per ells i ho pot semblar, perquè amb el que inverteixes per arreglar un carrer d'allà podries arranjat mig poble, però no és així.

Ha crescut molt el poble els últims anys?

Amb 30 anys s'ha doblat. Quan vaig arribar al poble eren uns 500 habitants i ara som uns 1.100. L'últim any ha augmentat un 10%. Jo ho atribueixo a la bona situació pel que fa a comunicacions. Fa cinc anys que tenim fibra òptica. També tenim un creixement vegetatiu elevat amb més de 90 infants a l'escola i ha vingut molta gent de fora. Està passant el que em va passar a mi fa molts anys. Calders està a 10 minuts de l'autopista cap a Barcelona, a 20 minuts de Manresa, a 25 de Vic i a 5 minuts de l'Eix. A més ara s'arreglarà la carretera d'Artés.

Calders ha passat a formar part d'una nova comarca. Què els ha suposat i com ho valora?

Jo era partidari de la creació de la comarca, segurament per una visió localista.

SEBASTIÀ RENOM

t per Calders - Junts per Catalunya

Al Bages érem l'1% de la població i al Moianès representem el 10%. La situació de la qual veníem era que el consorci econòmic del Moianès funcionava i tenia molt èxit. Volíem poder mantenir això i tenir una institució administrativament més potent. Tot i això, ara per fer qualsevol tràmit hi ha molta burocràcia, i amb el consorci era molt més fàcil. Jo crec que ni hem guanyat ni hem perdut, estem igual. De totes maneres jo mai havia sigut partidari de l'organització territorial en comarques. És una organització dels anys 30 que es va fer a partir d'un estudi del geògraf Pau Vila. En aquella època tenia molt sentit perquè es van crear des del punt de vista de l'activitat econòmica dels mer-

cats. Això va morir amb la Guerra Civil i amb l'eliminació de l'autonomia dels anys 30 i amb la nova democràcia l'organització territorial, que en aquells moments depenia de la majoria parlamentària de Convergència, van tornar a instituir les comarques. A ells també els anava bé perquè així tenien majoria comarcal i podien exercir de contrapoder a la Diputació. Jo, sincerament, era partidari de les municipals, que és l'estudi alternatiu que va fer el partit socialista en el moment en què es va debatre la creació de les comarques. És un sistema molt semblant al d'Holanda, on les administracions més petites s'estableixen en funció de la realitat econòmica del territori. Nosaltres, quant a serveis,

tenim més tendència a anar a Artés en comptes de Moià.

A quina distància està?

D'aquí a Artés hi ha 4 quilòmetres i d'aquí a Moià, 10, però no és només això sinó que són tendències, la configuració geogràfica i les activitats. Potser l'administració territorial haurien de ser les vegueries. Les comarques són un suport per als ajuntaments, però el ciutadà no s'adona que existeixen.

Fa poc va fer una assemblea amb els veïns de La Guàrdia per resoldre inquietuds amb relació a robatoris. Hi ha sensació d'inseguretat?

La inseguretat és una cosa molt subjectiva. Sí que hi va haver una onada de robatoris i feia uns dos o tres anys que no n'hi havia cap, però els Mossos van poder detenir els lladres. Ara tornem a estar tranquils i si ho comparem amb els índexs de la resta del territori no estem especialment malament. A més, el fet de tenir dos vigilants que exerceixen de guàrdies municipals (som el poble més petit de Catalunya que comparta amb aquest servei) ens va molt bé per fer de pont amb els Mossos.

L'espai més emblemàtic de Calders és el castell. Quan estarà acabada la rehabilitació del conjunt medieval?

L'any 1995 es va fer una consolidació arran dels incendis i des de llavors no s'havia fet res més. Quan vaig entrar d'alcalde vaig considerar que s'hi havia de fer alguna cosa i hi ha una qüestió objectiva: és l'origen del poble. El propietari, el senyor Cistac, ens va cedir la finca i, a partir d'aquí, durant diversos anys hem aconseguit diverses subvencions de la Generalitat i la Diputació per anar fent arranjaments. Ara ja no hi ha perill que caigui perquè s'ha consolidat el conjunt. A més s'està fent l'excavació arqueològica i s'ha recuperat l'església romànica. Ara estem a la

recta final i volem acabar un itinerari senyalitzat per facilitar les visites al castell.

Quan estarà enllestit?

Entre aquest any i el vinent.

També s'ha projectat la reforma de l'edifici de l'Ajuntament. Quins temps i necessitats hi ha?

“Entre aquest any i el vinent l'itinerari del castell estarà enllestit”

“Encara no està del tot definit però volem donar diversos usos a la fàbrica”

“L'arranjament de la carretera d'Artés era una demanda històrica”

És un problema de distribució interna. L'ascensor és el que motiva la remodelació i també un replantejament d'espais, ja que hem de comunicar tres nivells i si no tens barreres arquitectòniques pots jugar amb els espais. A més volem posar plaques solars a la teulada i arreglar-la, perquè la que hi ha està feta en dues etapes diferents i porta problemes quan plou.

Alhora es vol reformar el centre cívic.

Fa uns sis anys es va reformar i ara el projecte és per instal·lar plaques solars a la teulada. Aquest projecte de la Diputació també inclou plaques a l'escola, l'ajuntament i la fàbrica.

La fàbrica?

És un edifici del 1920 declarat Bé Cultural d'Interès Local. Estem en procés d'adquirir-la i ja hem arribat a un acord amb els propietaris per un preu assequible. Està en bon estat tot i que fa molts anys que està buida. De moment estem definint quins usos li donarem.

Quins?

Són 3.500 metres quadrats construïts i 5.500 metres quadrats de parcel·la. És molt gran! Encara s'ha d'acabar de definir, però probablement hi haurà un punt d'atenció turística, es dedicarà a activitats socials relacionades amb tallers ocupacionals, una part es destinarà a la brigada municipal i també hi haurà un centre de produccions artístiques. Originàriament, ens volíem quedar la fàbrica per fer una residència d'unes 30 places, però no trobem inversors interessats en un projecte tan petit.

Hi ha prou parc d'habitatge per assumir nous habitants?

Si hi hagués més oferta tant de compra com de lloguer, el creixement es multiplicaria. Ens convindria tenir oferta d'habitatge perquè els joves es puguin emancipar. L'espai que ara ocupa la brigada municipal és un edifici on podríem fer uns 15 pisos d'habitatge assequible per a joves, i si traslladem la brigada a la fàbrica ho podríem fer.

Abans comentava que s'arreglarà la carretera d'Artés.

És una demanda històrica que ens interessa perquè és la connexió principal amb l'eix. L'any 2002 es va fer un estudi i avantprojecte, però va quedar aturat. Ho vam reprendre quan vaig tornar a l'alcaldia i ara s'estan fent les expropiacions per tal de reformar el tram amb més sinistralitat, des de Vista Pirineu fins a l'entrada d'Artés, tot i que nosaltres demanàvem la reforma completa.

EL 9 MON

Monogràfic especial
Sobre els objectius
de desenvolupament
sostenible

Cada últim dilluns
de cada mes

Mural de Pilarín Bayés a Calders

Recentment s'ha instal·lat a la plaça Major de Calders un mural porcellànic que reproduïx una caricatura del poble de Calders elaborada per la reconeguda i entanyable artista Pilarín Bayés

Tot va començar en saber que la Pilarín havia dibuixat dos murals, un a Vic i l'altre al Pont de Vilomara, comercialitzats per l'empresa osonenca PEPS (Personalització d'Espais Públics). Ens vam posar en contacte amb ells i vàrem parlar amb la Pilarín, que amb el seu entusiasme irreprimible de seguida es va posar a dibuixar. Per a la seva inspiració i elaboració, va fer una visita al terme de Calders i vam estar en contacte amb ella per tal d'anar nodrint d'informació l'artista. Ens va demanar fotografies, consultar dubtes i la llista d'entitats, per tal d'intentar plasmar l'essència i l'actualitat del poble. El resultat ha estat aquest magnífic mural on podem trobar multitud de detalls i elements de la història i del present, que escodrinyant entre la gornació de personatges dibuixats podreu identificar moltes petites coses relacionades amb la vila de Calders.

70 anys descobrint la història

Dissabte es va commemorar l'aniversari de la 'descoberta' del passat prehistòric de les coves del Toll de Moia

Moia

Jordi Vilarrodà

El dia 18 de juliol de l'any 1952, Francesc Rovira Luitz –un dels pioners de l'espeleologia moderna a Catalunya– entrava a la cova del Toll pel lloc conegut com la Surgència. L'aigua subterrània que s'escola per aquest lloc estava en un nivell molt baix i permetia accedir per l'antiga entrada de la cavitat natural, que havia quedat perduda. Rovira tenia la companyia de la seva mare, Sofia Luitz, en aquesta expedició un punt arriscada. Al cap d'uns 700 metres, s'arriba a la galeria sud de la cova, on van trobar una gerra de ceràmica, la primera evidència de que la cova havia tingut activitat humana. A dins de la cova, hi van deixar una carta per a futurs espeleòlegs, on especificava que s'havien begut una copa de conyac per celebrar-ho, a la salut del GES (Grup d'Exploracions Subterrànies), del qual Rovira havia estat un dels promotors. Pel que fa a la gerra, que era del neolític, la van haver de trencar per treure-la perquè no passava per l'estret túnel per on havia entrat.

Al cap de 70 anys i quatre dies, aquest dissabte, la *descoberta* del passat prehistòric de les coves del Toll i les Teixoneres es commemorava aquest dissabte en el mateix

XAVIER RUS

“T’hi trobes bé, aquí al Toll”

Enric Oliveras va ser homenatjat per la seva dedicació al jaciment

Moia

J.V.

Enric Oliveras i Gallaguet ho ha estat gairebé tot, a Moia. L'Enric de la Tintoria és “un treballador incansable”, tal com el va definir dissabte un altre moianès tot-terreny, Ramon Tarter.

Ha estat regidor de Cultura en dos períodes diferents, ha presidit Joventuts Musicals, ha tocat el trombó... i mil activitats més. I a més de tot això, ha estat imprescindible per “poder obrir el Toll a tothom”. Vinculat al Museu de Moia des dels seus inicis,

va dedicar-se més i més a les coves i el seu entorn a partir del moment en què es va jubilar. Hi va fer les primeres visites guiades, va construir-hi les cabanes que hi ha a l'indret, ha netejat el bosc i ha ajudat a promoure l'indret arreu. Dissabte

lloc per on Rovira Luitz i la seva mare van penetrar a la cova, la Surgència. Aquell

havia estat el punt de partida que va despertar la curiositat dels moianesos. Entre ells, el grup dels anomenats *pioners*, que va fer “una tasca ingent”, en paraules de Marta Fàbrega, directora del Museu de Moia i les Coves del Toll. Ells van aconseguir trobar l'entrada sud de la cova, la que s'utilitza avui. El suport econòmic de Sebastià Oller, estiuellant a Moia, va ajudar-los en els seus primers treballs d'aficionats a l'arqueologia, que continuarien amb campanyes els anys 70 i 80, fins que una inundació va suposar un trencament de l'activitat. L'any 1999, la finca de les coves del Toll i les Teixoneres va ser adquirida per l'Ajuntament i va començar l'etapa moderna del jaciment. Aquella gerra neolítica seria només la punta de l'iceberg, un testimoni dels últims ocupants de les coves, que les successives campanyes anirien revelant que havien estat habitades des de fa 250.000 anys, en bona part del temps per homes de Neandertal, que havien conviscut amb una rica fauna.

Bona part de les troballes s'han fet en les excavacions

que l'IPHES (Institut de Paelontologia Humana i Evolució Social) ha anat fent al jaciment des de l'any 2002. L'arqueòleg, que aquests dies dirigeix l'habitual campanya d'estiu que s'allargarà fins al dia 29 d'aquest mes, explicava que la Guerra Civil va suposar “un tall” en les activitats arqueològiques del país i que els pioners de Moia “no havien tingut l'ex-

espècie i dues restes d'adults, datades fa 50.000 anys, va ser la culminació dels esforços.

Tot plegat ha convertit les coves i el parc prehistòric i de natura del seu entorn en un emblema del Moianès. Els darrers anys, hi han passat més de mig milió de visitants, segons la directora del museu. “I generem activitat econòmica a la comarca... no som al final, tot just estem començant”, va afirmar Fàbrega.

L'acte va implicar els moianesos, com la colla de geganters que van portar en Toll, la Teixonera i en Trapeïlla, els primers gegants prehistòrics del país, el Cercle Artístic del Moianès –que va obsequiar amb reproduccions d'escuts històrics de Moia els homenatjats– i el jove pianista Gerard Romeu, que va estrenar una cançó de composició pròpia dedicada a Enric Oliveras. Entre els assistents, una néta de Francesc Rovira, que va recordar la figura del seu avi, el *descobridor* del jaciment. El va qualificar com un home “intrèpid”: hi va entrar per un forat de menys de dos pams.

Francesc Rovira i la seva mare hi van entrar per un forat, el 1952

periència anterior”. Per això els va dedicar un homenatge, “a tots els gegants que han estat aquí abans que nosaltres”. Els treballs dels arqueòlegs de l'IPHES han acabat demostrant que les coves del Toll i les Teixoneres són un dels jaciments més rics del Quaternari a Catalunya, que va servir de refugi a animals (les restes de fauna són importantíssimes) com a humans. La troballa de la dent d'un infant d'aquesta

Nits de Música a la fresca

27ª edició

a les 22.00h
a la Plaça de l'Era de Castellcir
2022

Divendres 22 de juliol
Gòspel Cosa de 3, versions en acústic
i temes propis des de Flix

Divendres 29 de juliol
Paula Barranco & Armando Erenas,
boleros i bossa nova

Divendres 5 d'agost
Clara i Sergi Renom, pròpies i versions

Divendres 12 d'agost
Edu Vergés Trio, jazz

Taquilla inversa

i consumició gratuïta

Organitza: Nits de Música a la Fresca

Recerca amb segell de Castellterçol

Núria Malats lidera des de Madrid un equip del Centre Nacional d'Investigacions Oncològiques especialitzat en càncer de pàncrees, cada cop més prevalent i encara molt letal

Madrid

T.V.

Química, física, biologia... Les ciències sempre li havien cridat l'atenció, però Núria Malats està convençuda que ser de Castellterçol va jugar un paper clau en una carrera professional que l'ha acabat convertint en especialista en epidemiologia i genètica molecular del càncer. Cita, en concret, la figura del doctor Salavert. I no només pel rigor científic i el tracte que dispensava als pacients com a metge de capçalera a Castellterçol, sinó perquè va ser la primera persona que li va deixar llibres i amb qui va discutir sobre medicina. Això li va despertar la vocació i arribat el moment, després de fer BUP a Moià i COU a Barcelona, Malats va decidir matricular-se a Medicina. Actualment lidera un equip del Centre Nacional d'Investigacions Oncològiques (CNIO) especialitzat en càncer de pàncrees, una malaltia poc freqüent però amb cada cop més prevalença i altament letal perquè s'acostuma a detectar en fases avançades.

La recerca del seu grup parteix d'entrevistes tant a persones sanes com malaltes amb l'objectiu d'arribar a modelitzar el risc de desenvolupar càncer de pàncrees i, d'aquesta manera, poder prevenir i controlar-lo millor.

Núria Malats, filla de Castellterçol, ha viscut a Barcelona, Lió, Toronto... Ara fa 15 anys que està instal·lada a Madrid

Malats explica que a diferència del de pulmó, per exemple, molt associat al tabaquisme, l'etiologia del de pàncrees és "complexa", ja que hi intervenen múltiples factors i "abordant-ne un de sol no baixa la incidència". Dels pacients n'extreuen també mostres biològiques com saliva, orina o ungles que se sumen a l'anàlisi d'informació mitjançant intel·ligència artificial i eines de *big data*. Tot aquest treball pretén afinar al màxim la definició de la població de

risc i desenvolupar programes de cribratge per detectar la malaltia en etapes inicials, quan encara no ha donat la cara. En paral·lel, la investigació del CNIO obre la porta a intervencions actives de prevenció mitjançant fàrmacs, vacunes, vitamines, antioxidants... "El somni seria construir un algoritme que tots tinguéssim al telèfon mòbil i ens permetés fer un primer filtre de cribratge, com amb les malalties cardiovasculars", explica Malats,

"en aquest cas estíem el risc contestant si bevem o no, si tenim diabetis, obesitat... A les persones que els sortís elevat els faríem l'assaig amb els altres marcadors i només a aquelles amb un risc molt alt els oferíem entrar als programes de cribratge". De moment aquesta meta encara queda lluny, però hi ha "moltes proves a la rampa de sortida".

Al seu laboratori anar avançant ho fan possible investigadors amb perfils i

nacionalitats diverses, a més a més d'ordinadors, cables i pantalles. Malats destaca, en aquest sentit, que no compleixen la imatge estàndard de fer servir provetes i reactius, ja que tenen com a eines de treball equips informàtics, l'estadística i les matemàtiques. La seva pròpia trajectòria professional sempre ha basculat en aques-

El doctor Salavert, metge de família, clau en el despuntar de la seva carrera

L'objectiu és arribar a modelitzar el risc de patir càncer de pàncrees

ta direcció i amb el pas dels anys l'ha portat a viure en altres països, a ciutats com Lió o Toronto, i anar-se especialitzant en genètica i epidemiologia. Actualment fa 15 anys que està instal·lada a Madrid, però es desplaça sovint a Castellterçol per visitar la seva mare i la resta de la família. Són sis hores de cotxe –les té comptades– i normalment les dedica a escoltar música i cantar. En això últim diu que no hi té la mà trencada, però amb llegir novel·les i passejar és al podi de les seves aficions portes enfora del laboratori.

El Festival Stagnum presenta la catorzena edició

L'Estany

Q.P.

El Festival Stagnum es va presentar al claustre del monestir de l'Estany el dia 10 de juliol. Enguany seran cinc actuacions que es faran precisament en aquest espai. Un dels plats forts del festival serà la XX Bachiana, el dia 6 d'agost, amb l'estrena de *Dit de drap*, una proposta que combina la música de Bach amb arts escèniques.

Enguany el festival s'ha fixat l'objectiu d'anar un pas més enllà i programar diferents disciplines artístiques: el cric i els pallsos són la novetat. David Cid, director del festival, explicava que volen "atreure nous públics". L'Stagnum permetrà veure fins a tres estrenes aquest any. El 22 de juliol Gerard Horta i Marc Egea obriran el festival amb *Les pedres s'aixequen patint*, una proposta que combina música i poesia.

EL 9 MOIANÈS

La millor manera d'arribar als vostres clients

93 889 49 49
93 860 30 20

Per contactar podeu trucar a:

EDICIÓ OSONA I EL RIPOLLÈS:
93 889 49 49 o per correu electrònic
publicitat@vic.el9nou.com

EDICIÓ VALLÈS ORIENTAL:
93 860 30 20 o per correu electrònic
publicitat@gra.el9nou.com

PATRIMONI I CAPITAL NATURAL (XI): MONESTIR DE L'ESTANY

A dalt a l'esquerra, l'església del segle XII. A dalt a la dreta, el claustre i a sota, diversos dels capitells més importants i representatius del conjunt

Una joia del romànic català

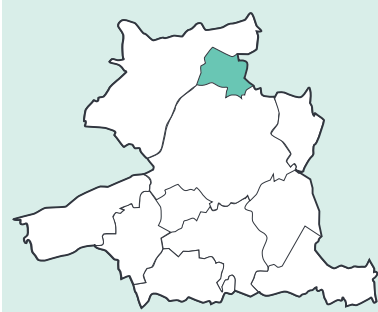
El conjunt es conserva gràcies a la tasca d'un antic rector, mossèn Aureli Pou, que en va promoure la restauració

L'Estany

Queralt Campàs

El municipi compta amb una de les joies arquitectòniques del romànic català: el monestir de l'Estany, gestionat per canonges regulars de Sant Agustí. La història del monestir comença l'any 1080, quan el Bisbat de Vic, després d'haver mantingut un litigi molt llarg amb el propietari de les terres, el senyor de Gurb, va aconseguir l'administració de les terres i hi va enviar els monjos. La màxima esplendor del monestir va ser als segles XIII i XIV, però a partir de llavors una sèrie de saquejos, espolis i terratrèmols el van deteriorar.

Gràcies al treball incansable d'Aureli Pou (1930-1984), que va ser rector de l'Estany del 1965 al 1984 i va impulsar la restauració de l'espai i la conservació dels elements

Monestir de l'Estany

SITUACIÓ
L'Estany

QUÈ S'HI FA?

Es fan visites guiades al claustre, l'església i el museu. Les entrades costen 5 euros.

patrimonials que ara s'exposen al museu, s'ha pogut mantenir tots els edificis amb bon estat fins a dia d'avui. L'element principal del conjunt és el claustre que comunica amb l'església. També hi ha un edifici annex, que és l'entrada de l'actual museu, on antigament hi havia hagut les dependències dels monjos i ara hi ha l'exposició permanent.

El que més destaca del claustre són els 72 capitells, que es troben en molt bon estat de conservació. La galeria nord, que és la més propera a l'església construïda al segle XII (la més antiga), està formada per capitells que descriuen escenes de l'antic i nou testament. Concretament, les escenes representen tota la vida de Jesús, del naixement al calvari. "Són els capitells de més

qualitat i més reconeguts. La gent queda meravellada pel seu gran detallisme. A més, presenten detalls que no s'acostumen a trobar a cap altre claustre de Catalunya. Això és el que fa el monestir tan especial", explicava Anna Sala, guia de l'espai. Un dels més destacats és el de la Visió. "Maria visita la seva cosina Elisabet i el detall que el fa únic és que totes dues estan embarassades. Això

possiblement no es troba a Catalunya ni a Europa." Destaca també el de la Fugida a Egipte, on apareix l'infant mamant. "Tampoc es troba a cap altre monestir."

Els capitells de les altres galeries estan decorats amb motius florals, geomètrics o escenes profanes que van des de figures de monstres fins a ocells, una dama que es pentina, alguns joglars ballant, pagesos batent grava o un bou tocant un instrument musical. Sobre el claustre hi ha un pis amb una teulada volada, construïda a mitjans del segle XX per protegir els capitells de la pluja sense carregar-hi pes al damunt. Els visitants hi poden accedir.

L'església no és l'original, que era preromànica. L'actual és del segle XII, un edifici sobri i elegant, que també és representatiu del romànic.

A finals de juny es van adjudicar les obres de reforma de l'equipament per 529.000 euros

Moià espera obrir la primera planta de l'aparcament de la plaça del CAP aquest agost

Moià

G.F. Moià ha iniciat l'última fase per posar en marxa un equipament que es va convertir en un símbol de la delicada situació financera del municipi l'any 2011: l'aparcament soterrat de la plaça del CAP, que va ser construït ara fa més d'una dècada però mai es va posar en marxa a causa de l'elevat deute que arrossegava el municipi. Tal com apunta l'alcalde, Dionís Guiteras, l'aparcament "es va haver d'aturar", s'ha mantingut en propietat municipal tots aquests anys, i un cop finalitzin les obres de posada al dia de la instal·lació "serà la mostra que s'ha superat el problema del deute". De fet, Guiteras es marca com a objectiu que hi puguin accedir els vehicles "de forma provisional" per la festa major, que se celebra la setmana del 15 d'agost. Això significa "disposar de la primera planta", perquè els cotxes hi puguin aparcar.

El dia 20 de juny es va aprovar l'adjudicació de les obres de reforma a l'empresa Auxiliars de Servicios y Asistencia, amb seu a Lleida, per un import de 529.199 euros IVA inclòs. Un total de sis empreses van presentar la seva oferta per realitzar les tasques de rehabilitació, que s'allargaran en la seva totalitat un període de quatre mesos i mig.

Segons el projecte, l'aparcament soterrat de la plaça del CAP permetrà oferir 72

Moià torna a restringir l'accés de vehicles a diversos carrers del centre

Moià Com és habitual des de fa molts anys, Moià torna a restringir l'accés de vehicles a un seguit de carrers del centre històric amb la voluntat "de potenciar els vianants i afavorir la zona comercial", explica l'alcalde, Dionís Guiteras. En concret, la restricció s'aplica els caps de setmana entre el 4 de juny i el 25 de setembre, i en horari de les

7 del matí a les 8 del vespre. Els carrers afectats són el Sant Antoni, el de les Joies, el Rafael de Casanova i la plaça Major. Guiteras apunta que la idea com a municipi és avançar cap a la pacificació "del que havia sigut l'espai a dins de muralles", una zona que no va ser concebuda per al pas de cotxes. La restricció permet als vianants passejar amb més tranquil·litat, i això també busca que la gent "entri més als comerços".

places de vehicles a la primera planta, i 75 per a cotxes i 4 per a motos a la segona. Quedarà pendent l'arranjament d'una tercera planta. Tal com apunta l'alcalde de Moià, Dionís Guiteras, la gestió "anirà a càrrec de l'Ajuntament" i de moment no es farà l'externalització del servei. El funcionament de l'aparcament també pot

comportar la creació "d'entre un i dos llocs de treball". Pel que fa al finançament, l'Ajuntament va comunicar que un 90% de l'import es podrà cobrir a través d'una subvenció de la Diputació de Barcelona.

L'entrada en funcionament de l'aparcament soterrat de Moià també ha d'ajudar a pal·liar la manca de zones

d'estacionament al municipi. Segons es recollia en el Pla de Mobilitat Urbana de Moià elaborat el 2017, a la capital del Moianès s'hi detectaven 2.182 places d'aparcament sota una demanda de 3.323. Això portava a la conclusió que tot i que no hi havia "una pressió excessiva", sí que existia un dèficit en aquest àmbit.

Castellterçol, el poble i el castell

Joan Capdevila

La primera referència de Castellterçol procedeix de Sant Mateu de Bages i es guarda a l'arxiu de Montserrat. És la venda de tres porcions de terra que fa una parella de propietaris. Declaren que l'obtingueren per apressió d'una terra règia en territori d'Osona, en el terme del castell d'un tal Terçol. La data d'aquest document és de l'any 898, que indica que llavors ja existia el lloc i el terme de Castell de Terçol o Castellterçol.

Amb un territori ben constituït, amb la terra repartida entre diferents propietaris, poc poblada i amb extensions ermes, però amb un nom ben definit de terme de Castell de Terçol o Castellterçol, bocí de terra osonenca o bagenca va entrar a la història aquest any 898, segle novè ara fa 1100 anys.

El Castell de Castellterçol ja és una altra història. Situat als afores de la vila, damunt d'un petit turó que si bé no és pas un punt dels més elevats del poble, és força apropiat per la defensa. Se'n conserven el fossar, una bona part de les muralles de defensa amb les corresponents sageteres, de ben segur dels segles XIII i XIV, i el que resta de l'antiga residència dels qui foren els senyors del Castell, del segle XII.

Després de l'esmentada referència del tal Terçol com a senyor del Castell, vingueren els Xetmar o Xammar els seus propietaris al segle XI. El primer Xetmar va anar en peregrinació a Terra Santa havent fet abans testament en el qual demanava el 1110 que es consagres i il·luminés l'església que havia fet construir en honor de Sant Miquel prop del Castell. Els Xetmar sempre van tenir especial estima per ajudar el Monestir de l'Estany i així el 1259, Ramon de Xetmar els vengué la propietat del Castell que llavors s'estenia des de la Fàbrega fins a les Pujades i Sant Julià.

A partir del segle XVI es va construir una casa de pagès al costat sud aprofitant la part de les muralles i edificacions exteriors. La propietat va anar passant a mans de diferents famílies com els Guàrdia, Tost, Maresch i, ja en època més recent, a Barraquer, Oller i els actuals Anzizu.

AGENDA

Dimecres 20 de juliol

Moià. Contes a la fresca del Parc. *La mainadera màgica*, amb Sílvia Blavia, de la Cia. Teatrem. Parc municipal. 19.00.

Divendres 22 de juliol

Castellcir. Nits de Música a la Fresca. Plaça de l'Era. 22.00.

L'Estany. Inauguració de la 14a edició Festival Stagnum. *Les pedres que s'aixequen patint*, amb Gerard Horta i Marc Egea. Música i poesia. Monestir de l'Estany. 22.00.

Moià. Presentació del conte *El viatge d'en Mateu*, a càrrec de l'autora, Glòria Pons, i la il·lustradora, Laura Vilardell. Amb la presència de Josep Oliveras i Ramon Martínez, que presentarà l'acte. Biblioteca. 19.30.

Dissabte 23 de juliol

Castellterçol. Ruta pas a pas: Sant Julià d'Úixols. Aparcament de l'institut. 17.00.

Concert d'El Petit de Cal Eril. Espai Escènic El Centre. 21.00.

XV Passejada nocturna. Plaça Prat de la Riba. 21.00.

L'Estany. Taller (Estany d'Art) de natura i procés creatiu. Amb inscripció. Sala polivalent Casa de cultura. 9.00-13.30.

Moià. Festival Viñas. Concert de Tempus Trio. Auditori Sant Josep.

Piscina a la fresca i actuació musical del grup Popurris Trio. Piscina municipal. 22.00-2.00.

Diumenge 24 de juliol

Moià. Audició i ballada de sardanes. Parc municipal. 19.00.

Dimecres 27 de juliol

Moià. Activitats a la fresca del Parc. "El taller de malabars", amb Moi Jordana, de la Cia de Circ. Parc Municipal. 19.00.

Divendres 29 de juliol

Castellcir. Nits de Música a la Fresca. Plaça de l'Era. 22.00.

Dissabte 30 de juliol

Castellcir. Nit Jove 2022. La Quintana. 21.00.

Castellterçol. Concert. Bosc del Castell. 22.00.

L'Estany. Stagnum 22. Còsmix presenta *Teatre Mòbil*. Amb Jordi Girabal i Atilà Puig. Espectacle de pallassos per a públic familiar. Claustre del monestir. 22.00.

Moià. XL Trobada de gegants. Plaça Sant Sebastià. 17.30.

Festival Viñas. Ethno Catalonia. Centre Cultural Les Faixes. 20.00.

Revetlla de Sant Jaume. Plaça Major. 21.30-1.30.

Diumenge 31 de juliol

Castellterçol. Festival Viñas. Concert del Campus. Auditori Sant Josep. 11.30 i 17.00.

Moià. Audició i ballada de sardanes. Parc Municipal. 19.00.

Sant Quirze de Safaja. Festa major.

Dilluns 1 d'agost

Monistrol de Calders. Festa major. 8.00, XXIX Caminada popular. 19.00, teatre amb Impro Acatomba. Parc de l'Aigua.

Divendres 5 d'agost

Collsuspina. Festa major del 5 al 8 d'agost. Programa a determinar.

Sant Quirze de Safaja. Festa major. 19.30, plaça de l'Església, pregó a càrrec de la Llar d'Infants Els Quirzets i ver-

mut musical amb Cèlia Vila. 23.59, Centre Cívic, Safarra 2022, concert de versions amb el grup La Tribut FM. Tot seguit, DJ Nandu.

Dissabte 6 d'agost

Granera. Festival Granera. Viu la Música al Parc. Lucia Fumero. Jazz. Masia del Girbau. 18.00.

L'Estany. Festival Stagnum. Bach a la fresca. Projectió de diversos enregistraments de concerts anteriors. Claustre del monestir. 22.00.

Moià. Festival Viñas. *Valsos amorosos*, de Brahms. Auditori Sant Josep. 20.00.

Sant Quirze Safaja. Festa major. 12.00, parc de l'Aigua, festa holi. 17.00, parc de l'Aigua, festa infantil i cursa d'andròmines. 21.30, Centre Cívic, sopar i concert de versions amb el grup D-Covers.

Diumenge 7 d'agost

Moià. 42a caminada popular. 8.00.

Sant Quirze Safaja. Festa major. 11.00, plaça de l'Església, missa, repic de campanes i ballada de l'Esbart de Castellterçol. 19.00, parc de l'Aigua, tast de cerveses, amb reserva. 21.30, parc de l'Aigua, cinema infantil *¡Canta!* 2 i bikinada.

Dilluns 8 d'agost

Sant Quirze Safaja. Festa major. 12.00, pati de l'escola,

pista americana. 19.00, església, concert de gòspel amb Amazing Gospel d'Esparreguera.

Dissabte 13 d'agost

L'Estany. Festival Stagnum. XX Bachiana. *Dit de drap*. Amb Inés Borrás, Denis Navarro, Berta Giraut i Jordi Vidal sota la direcció de Montse Colomé. Claustre del monestir. 22.00.

Diumenge 14 d'agost

Moià. Festival Viñas. Solistes de l'AIMS. Centre Cultural Les Faixes. 20.00.

Dimecres 17 d'agost

Moià. Festival Viñas. Laura Brasó, soprano, i Berta Brull, piano.

Dissabte 20 d'agost

Collsuspina. Festival de circ al carrer Giracirc.

Diumenge 21 d'agost

Collsuspina. Festival de circ al carrer Giracirc.

Divendres 26 d'agost

L'Estany. Festival Stagnum. Andanzas. Claustre del monestir. 22.00.

Dissabte 27 d'agost

L'Estany. Festival Stagnum. Homenatge als Louis Armstrong All Stars amb JazzCare All Stars. Claustre del monestir. 22.00.

MUSEUS I EXPOSICIONS

Calders

CACIS - El Forn de la Calç. "Rèquiem per la figuera", escultures de Dolors Puigdemont. Fins al 29 de juliol.

Castellterçol

Casa Museu Prat de la Riba. Espais familiars i de treball del polític Prat de la Riba. De dijous a dissabte de 10.00 a 13.30 i de 15.00 a 17.30. Diumenges i festius de 10.00 a 15.00.

L'Estany

Monestir de Santa Maria. Església, claustre, sobre-claustre i mostra d'objectes religiosos. De dimarts a dissabte i festius de 10.00 a 14.00.

Sala polivalent de la Casa de Cultura. "Últimes voluntats. Manifest de Lope Ximenes a la seva mort", de Clara Payàs. Fins al 27 d'agost.

Moià

Biblioteca municipal. Exposició "50 trobades per dibuixar el Moianès. El Moianès dibuix a dibuix", del Cercle Artístic del Moianès. Horari: el de la biblioteca. Fins al 31 de juliol.

Casa Museu Rafael Casanova. Exposició sobre la Guerra de Successió que mostra les claus del conflicte. Dijous i divendres de 10.30 a 14.00. Dissabtes de 10.30 a 14.00 i de 15.30 a 18.00. Diumenges i festius de 10.30 a 15.30.

Museu de Moià - Coves del Toll. Exposició permanent de les col·leccions de paleontologia i arqueologia local.

"Museus i Liceu: una història compartida", projecte de la xarxa de museus catalana. Fins al 30 de desembre.

"100 anys d'història del Club Esportiu Moià", comissariada pel Club Esportiu Moià. Fins al 6 de gener.

Casal de Moià. Exposició "La Tosca: 75 anys en 75 imatges". Del 22 de juliol al 7 d'agost.

“L’humor sanador i l’art són una necessitat”

Com van ser els seus inicis? La seva formació és autodidacta?

Amb 16 anys vaig començar a tocar la guitarra, però en aquella època ja semblava que anaves tard. Vaig estar al Taller de Músics i fent classes de veu, però va ser molt poc temps. La part més bèstia del meu aprenentatge ha sigut a través de l’assaig-error. També he après molt amb treball de *mirall*, observant com actuo i em moc a l’escenari. Fent autoexperimentació.

La rateta que escombrava l’escapleta va néixer el 2008 i anys després va passar a ser La rateta ja no escombra l’escapleta. Per què aquest canvi?

Jo he sigut la mare de la rateta. Inicialment, feia contes per a adults i cançons que no sabia ben bé d’on sortien. Poc després, una sèrie de persones van voler formar part del projecte i va anar evolucionant. Tot i que la paraula *feminisme* m’havia tirat enre durant molts anys perquè em sonava violenta i considero que cada persona té el seu concepte personal, vaig començar a poder dir “soc feminista”. Jugant i adonant-me que tenia pocs referents de dones en la meua situació personal, que surt de l’establerta per la norma, vam anar evolucionant a *La rateta ja no escombra l’escapleta*. De fet, amb l’espectacle *La dona que jo vull ser* parlàvem de les moltes maneres que hi ha de ser una dona: poliamorosa, que no vol tenir fills, que intenta reconstruir relacions...

14 anys de trajectòria. Què ha après?

Encara estic en procés d’aprenentatge! A no dependre del que diran, tenint en compte que estic tocant el llindar del ridícul en molts moments! [riu]. Creure en mi i prioritzar-me fins i tot davant els meus fills. Sona de “mala mare” però gràcies a això tinc una relació molt bona amb ells. També, en relació amb el públic, em concentro en les persones que m’estan escoltant i que riuen. O tenir

SEBASTIÀ RENOM

NÚRIA CLOTET SIMÓN, artista de professió i vocació

Clotet té essència de ‘clown’ i la música sempre l’ha acompanyat. Té 39 anys i en fa 14 que ofereix humor sanador, disruptiu, divertit i per a tots els públics. Fa poc ha estrenat pàgina web: <nuriaclotet.cat>.

taules per pujar a l’escenari. És a dir, saber-me situar ràpidament en el personatge i estar còmoda. Alhora he après a ser molt més responsable amb els *timings* i organitzar-me millor.

La pandèmia li va plantejar una pregunta...

Sí! Què faria si fos l’últim dia de la meua vida. De fet, és una cançó que vaig crear durant la pandèmia i des d’un procés depressiu que vaig passar. Amb el Dani i l’Anna li vam donar la volta. Podia ser una cançó *cortavenas* o que ajudés que la gent plantegés realment el sentit de l’existència.

Jo i la meua futura jo és el seu espectacle actual i segueix la línia de parlar de situacions quotidianes basades en la seva història personal a través de cançons pròpies. Quins són els elements clau?

El concepte més important és que existeixen altres maneres de fer teatre i una d’elles és l’humor sanador. A dalt l’escenari troben una dona que parla sense filtres, se’n riu de l’amor perquè no sap com sostenir-lo... Verbalitza, a través de la poesia, els sentiments o emocions que anem posposant. És un espectacle que està en evolució i ara la meitat és un monòleg i l’altra són cançons.

Per tant, creu fermament en l’humor com a eina per gestionar emocions.

Totalment. L’humor és com anar al dentista, al mecànic... és una necessitat. A l’haver aconseguit sanar els processos de dol que he passat, és quan apareix l’humor.

És un espectacle empoderador?

Sí! M’inspiro en la meua situació personal de mare soltera, artista, treballadora, etc., però s’hi senten identificades dones de tot tipus d’edats. Després de l’espectacle moltes se m’apropen i em donen les gràcies. Jo m’emociono perquè m’adono que és útil, que no és la meua *pel·lícula*. Això és un regal per a mi.

Queralt Campàs

TEMPS ERA TEMPS

La diligència de Caldes, sortint de Moià, el 1915

Amb la conclusió de la carretera de Mollet fins a Moià a la dècada de 1860 es va començar a establir un servei de diligències que sortia de Caldes de Montbui i arribava fins a Moià. Aquest servei estava gestionat per la família Sagalés de Caldes (els mateixos dels autocars Sagalés, que encara gestionen el servei). En aquells temps anar a Barcelona des dels pobles del Moianès era tota una aventura, ja que el servei de diligències no era directe i s’havia de fer transbordament a Caldes, agafant el tren de Caldes a Mollet i, en tren també, arribar a Barcelona. També es podia agafar una altra diligència i continuar, per Palau de Plegamans, cap a Barcelona. Total, unes sis hores de viatge. El servei es va anar consolidant amb l’auge de l’estiueig a Castellterçol i en menor mesura a Moià a finals del segle XIX i principis del XX. El servei de diligències va perdurar fins a principis dels anys 20, quan es va substituir per autobusos a motor.

JOSEP VILANOVA. COL·LECCIÓ DE POSTALS DE RAMON TARTER